

„Rozmowy o bibliotekach”. VI Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej (23-26 czerwca 2014 roku, Łódź-Rogów)

Ewa Piotrowska

Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Biblioteka Politechniki Łódzkiej była organizatorem kolejnej już konferencji, która odbyła się w dniach 23-26 czerwca 2014 roku w Łodzi i Rogowie pod hasłem „Rozmowy o bibliotekach”. Organizatorzy nie narzucili tematu przewodniego konferencji, podali tylko przykładowe zagadnienia, które ewentualnie mogły znaleźć się w przygotowywanych referatach. Następnie nadesłane przez prelegentów propozycje wystąpień poddane były głosowaniu na wyznaczonej stronie internetowej. W ten sposób stworzony został program konferencji, a autorzy z największą liczbą głosów mieli możliwość nie tylko przedstawienia swojej prezentacji, ale również poprowadzenia dyskusji, która odbywała się w trakcie lub tuż po wystąpieniu. Nowa formuła konferencji sprawdziła się i zaowocowała burzliwymi i niezwykle twórczymi dyskusjami, które toczyły się nie tylko w czasie obrad, ale również w kularach.

W spotkaniu wzięło udział 100 osób z całego kraju, reprezentujących głównie biblioteki akademickie i naukowe, ale również przedstawiciele bibliotek pedagogicznych i publicznych. Konferencję poprzedziła prekonferencja, w trakcie której odbyło się seminarium EBSCO *Jak przyciągnąć użytkownika do biblioteki. Serwisy i źródła naukowe EBSCO dla bibliotek akademickich: bazy bibliograficzne i pełnotekstowe, książki elektroniczne i narzędzia efektywnego udostępniania* oraz seminarium ProQuest *Książki elektroniczne w bibliotece. Typy licencji, wyszukiwanie, dostępność, wykorzystanie. Integracja z innymi zasobami, konsorcja Ebrary, EBL, Proquest*. Równolegle trwały warsztaty dla autorów zorganizowane przez wydawnictwo Wiley. Pierwszego dnia konferencji obrady miały miejsce na Politechnice Łódzkiej, kolejne dni uczestnicy spędzili na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej SGGW w Rogowie. Pobyt w tym miejscu spowodował, że po niezwykle inspirujących obradach uczestnicy spotkania mieli możliwość spędzenia czasu wolnego np. spacerując po otaczającym ośrodek Arboretum lub korzystając z rekreacji sportowej.

W poniedziałek 23 czerwca na Politechnice Łódzkiej wygłoszone zostały dwa referaty. Paweł Grochowski z Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego w prezentacji *Wirtualna Biblioteka Nauki (WBN)* przedstawił analizę funkcjonowania oraz problemy finansowe, z jakimi boryka się w ostatnim czasie WBN, co w efekcie stawia pod znakiem zapytania funkcjonowanie licencji krajowej dla uczelni i placówek naukowych w zakresie korzystania z baz danych, e-czasopism i e-książek. Jolanta Stępiak z Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej w swoim wystąpieniu pt. *Krótką drogą awansu zawodowego pracownika biblioteki* stwierdziła, że w zawodzie bibliotekarza powinna istnieć zewnętrzna certyfikacja kwalifikacji zawodowych, która pozwoliłaby na zwiększenie rangi zawodu, obiektywizm oceny, lepsze wykorzystanie kompetencji specjalistów, a także ułatwiłaby mobilność pracowników.

Następny dzień obrad, które miały już miejsce w Rogowie, rozpoczął się wystąpieniem Pauliny Milewskiej (bibliosferas.net) pt. *Jak odstraszyć czytelnika, czyli strony internetowe bibliotek*. Prezentacja ta zdobyła najwięcej głosów w głosowaniu środowiska bibliotekarskiego przed konferencją. Wiele nowoczesnych bibliotek, oferujących użytkownikom nowoczesne usługi, posiada przestarzałe strony internetowe tworzone w oparciu o wzory stosowane na początku istnienia Internetu. Negatywnie wpływa też na opinię osób korzystających z tych witryn: ich nieaktualizowanie, umieszczanie niepotrzebnych informacji czy też grafik o niskiej rozdzielczości, stosowanie slangu bibliotecznego niezrozumiałego dla czytelnika i in. Strony internetowe rzutują na wizerunek nie tylko biblioteki, ale również instytucji, do której placówka biblioteczna należy, dlatego powinny one być spójne ze stronami instytucji. Rozwiązaniem może być zlecenie budowy strony firmie zewnętrznej, ustalenie zasad redagowania witryny, a przede wszystkim odpowiedź na pytanie, jakie funkcje ma spełniać strona i komu służyć.

W kolejnym wystąpieniu Bożena Jaskowska z Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego analizowała główne błędy popełniane przez biblioteki przy tworzeniu profilów na portalach społecznościowych. Podobnie jak w przypadku stron internetowych, ważne jest określenie celów, jakim ma służyć obecność biblioteki w mediach społecznościowych czy też aktualizacja profilu. Krzysztof Lityński (bibliosfera.net) w prezentacji *Multiwyszukiwarka, metawyszukiwarka, wyszukiwarka zintegrowana? Uporządkujmy słownictwo* starał się ujednoczyć terminologię polską dotyczącą narzędzi wyszukiwawczych używanych w bibliotekach. Terminologia ta nie jest precyzyjna, nazewnictwo używane jest bez zrozumienia jego właściwego znaczenia. Dyskusja wywołana w trakcie wystąpienia również nie przyniosła rozstrzygnięcia. Koniecznym wydaje się wprowadzenie standardów stosowanych zarówno przez środowisko bibliotekarzy, jak i przez specjalistów informacji naukowej i bibliotekoznawców.

Witold Kozakiewicz z Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zaprezentował referat *Digitalizacja społeczna jako alternatywa dla bibliotek cyfrowych*, w którym poruszył m.in. problemy nielegalnego kopiowania dokumentów przez studentów i łatwość dostępu do tego typu materiałów w Internecie. Gość zagraniczny - Jozef Dzivak (Chemistry Library, Bratislava) w wystąpieniu pt. *How should a modern library respond to needs of a university? Case study of the Chemistry Library, Bratislava* przedstawił działania swojej biblioteki, która dostosowując się do zmieniających się warunków, stała się wydawcą elektronicznych podręczników dla studentów swojej uczelni.

Poobiednia sesja konferencji rozpoczęła się wystąpieniem Aleksandra Radwańskiego (Ossolineum, EBIB) pt. *Chmura bibliotek*. Autor nakreślił ogólne ramy funkcjonowania tego typu usługi oraz warunki, jakie muszą być spełnione, by powszechny dostęp do zasobów bibliotek w najbliższej lokalizacji był możliwy. Aby powstała chmura bibliotek koniecznym staje się połączenie sieciowej obsługi czytelnika z multiwyszukiwarkami i geolokalizacją. Agnieszka Wolańska z Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej w prezentacji *Czy to jeszcze Biblioteka? Nowoczesne usługi, a aranżacja przestrzeni, w oparciu o realizację w bibliotekach i centrach informacji w Polsce i za granicą* przedstawiła przykłady bibliotek z Danii i Australii będących „trzecim miejscem”, realizujących zadania daleko wykraczające poza tradycyjne funkcje biblioteczne. Henryk Hollender z Biblioteki Uczelni Łazarzkiego w wystąpieniu *Katalog biblioteczny: czarna dziura czy jedyna nadzieja dla profesji?* wskazał na katalogowanie jako podstawowe zadanie biblioteki oraz wymienił dobre i złe praktyki katalogowania w bibliotekach polskich.

W kolejnym dniu obrad Dominika Paleczna (bibliosfera.net) w prezentacji *Kto winien: użytkownik czy system? Na granicy edukacji informacyjnej i użyteczności* przedstawiła biblioteczne interfejsy z punktu widzenia użytkowników.

Teresa Górecka z firmy EBSCO w swoim wystąpieniu *Czy mierniki altmetryczne zmieniają sposób oceny dorobku naukowego w epoce cyfrowej?* zaprezentowała serwis PlumX, służący do bardziej kompleksowej oceny badań naukowych. Wskaźniki altmetryczne poszerzają tradycyjne mierniki i gromadzą dane z kategorii użytkowania (przeglądanie, pobranie), wzmiankowania (Wikipedia, komentarze, blogi), rejestrowania (zakładki, ulubione, czytelnicy), media społecznościowe (facebook likes, dzielenie się, tweety) oraz cytowania (Scopus, Web of Science, patenty). Pobieranie wskaźników odbywa się z artefaktów obejmujących: artykuły, wpisy na blogach, rozdziały książek, książki, opisy przypadków, próby kliniczne, materiały konferencyjne, zbiory danych, liczby, granty, wywiady, listy, media, patenty, postery, prezentacje, kody źródłowe, prace naukowe/dysertacje, nagrania wideo, strony internetowe.

Iwona Wiśniewska z Centrum NUKAT w referacie *Zbiory bibliotek polskich. Komu i czemu służy informacja o zbiorach i jej udostępnianie?* nakreśliła problemy związane z realizacją idei katalogu centralnego. Tworzy go tylko 120 bibliotek, nie uczestniczy w nim Biblioteka Narodowa. Kolejne zagadnienia związane z tworzeniem katalogów pojawiły się w wystąpieniu Anny Zielińskiej z Uczelni Łazarskiego pt. *Nie wiesz jak utrudnić życie czytelnikowi... nie dbaj o zawartość swojego katalogu*. Autorka przedstawiła jak proces katalogowania wpływa na jakość danych w katalogu i ich dostępność, jakie możliwości stwarza dodanie opisów w alfabetycznych innych niż tacińskie lub wzbogacenie ich o dodatkowe kryteria wyszukiwawcze. Ukazała jak błędnie skatalogowany dokument może uniemożliwić dotarcie do zasobów biblioteki.

W sesji popołudniowej przedstawiono referaty, które otrzymały najmniejszą liczbę głosów w głosowaniu internetowym, ale dotyczyły tematów ważnych dla środowiska bibliotekarskiego. Dorota Matysiak w wystąpieniu *Bibliotekarze współtwórcami biblioteki od koncepcji do realizacji - z doświadczeń praktyka* opisała udział bibliotekarzy w tworzeniu nowego budynku Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Monika Curyło z Uniwersytetu Jagiellońskiego w swojej prezentacji *Rozmowy o bibliotekarzach (dyplomowanych)* przedstawiła status bibliotekarza dyplomowanego po ustawie deregulacyjnej, podkreślając obecny brak jednolitych zasad przyznawania tytułu. Agata Krawczyk z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w wystąpieniu pt. *Tożsamość wizualna bibliotek akademickich w ich przestrzeni fizycznej* podkreślała rolę tożsamości wizualnej w podnoszeniu prestiżu biblioteki oraz w pomocy użytkownikom w łatwej orientacji w budynku bibliotecznym. Wskazała elementy tożsamości wizualnej oraz problemy związane z jej wprowadzaniem w bibliotekach akademickich.

Katarzyna Maćkiewicz z Biblioteki Uniwersyteckiej w Olsztynie przedstawiła *Zasady i kryteria oceny pracownika i jego awansu na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Olsztynie*. Opisała kryteria ewaluacji pracy bibliotekarzy dyplomowanych oraz pracowników służby bibliotecznej. W ostatnim wystąpieniu pt. *Od Zenodota z Efezu do brokera informacji - i co dalej...?*, autorstwa Marioli Nawrockiej, Magdaleny Wiederek i Małgorzaty Karwowskiej z Biblioteki Głównej Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, podzielono się refleksjami na temat znaczenia zawodu bibliotekarza w warunkach nowych oczekiwań użytkowników bibliotek naukowych. Materiały do analizy zebrano w czasie badań ankietowych przeprowadzonych w trzech wybranych bibliotekach wojskowych: Bibliotece Głównej Akademii Obrony Narodowej, Centralnej Bibliotece Wojskowej oraz w Bibliotece Głównej Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie.

Po zakończeniu obrad dyrektor Biblioteki Politechniki Łódzkiej Błażej Feret przedstawił kilka wniosków merytorycznych i omówił zagadnienia najczęściej przewijające się w dyskusjach. Uczestnicy spotkania podkreślali rolę kompetencji i ich certyfikacji, zwracali uwagę na strategię promocji bibliotek w mediach społecznościowych, dyskutowali o tym, jak dbać o jakość informacji i upraszczać interfejsy, by stały się bardziej czytelne dla użytkowników, jak unikać slangu bibliotekarskiego na witrynach bibliotek oraz jak konsultować się z czytelnikami we wszystkich istotnych sprawach ich dotyczących. Na konferencji zwrócono szczególną uwagę na niedostateczną standaryzację w odniesieniu do usług bibliotecznych oraz brak kompatybilności narzędzi technologicznych. Podsumowując, nowa formuła konferencji opierająca się na dyskusji odniosła sukces. Uczestnicy aktywnie brali udział w wymianie poglądów, dyskusje toczyły się podczas wystąpień i w czasie wolnym. Za dwa lata odbędzie się kolejna konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej, na którą organizatorzy serdecznie wszystkich zaprosili.

Informacja o autorze:

mgr Ewa Piotrowska – kustosz dyplomowany, sekretarz naukowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, e-mail: ewa.piotrowska@libpost.up.krakow.pl, tel. 12 662 63 64.